

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dimecres 6 d'Agost de 1913

Núm. 181

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSAS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens — Plaça de Prim - REUS — Telefon núm. 28

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. — RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. — TELEFON 763. — BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menü corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Espléndida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

LA VAGA DE L'ART FABRIL

El parer den Corominas

L'il·lustre diputat per Barcelona, nostre volgut amic don Pere Corominas, fou convidat pel ministre de la Governació a exposar el seu parer en la qüestió de l'Art Fabril. El nostre amic s'informa detingudament entre tots els elements que intervenen en el conflicte plantejat, entre tots els interessats en l'art fabril, i abans d'ahir entregà un informe al senyor Francos Rodríguez, governador civil de Barcelona, per a que'l transmeti al ministre, en el qual se precisa el seu parer sobre els punts posats en litigi.

Dir com segueix:

"Diputado Pedro Corominas a Ministro de la Gobernación.

Primero. Desde el tiempo de la República los obreros del arte fabril del llano de Barcelona (hiladores y tejedores) trabajan 64 horas semanales. En los pueblos de la costa, bajo Llobregat y Ter (hasta Manlleu) cumplen la ley Dato (66 horas). En el resto de Cataluña trabajan más (en algunas fábricas hasta 14 horas). Los obreros huelguistas piden hasta las 56 horas. Algunos fabricantes (quizás los más importantes aceptarían según mis noticias la semana francesa (60 horas). La mayoría de los fabribantes (los pequeños) quieren resistir. La opinión de la generalidad y la mía es que toda solución que no reduzca las horas de trabajo semanal no será práctica ni justa

Segundo. Los fabricantes catalanes alegan que en las otras regiones de España los hiladores y tejedores trabajan más. Además el 10 0/0 de la producción se exporta y obliga a tener en cuenta la concurrencia extranjera (Inglaterra, 55 horas y media; Holanda, 58; Francia, 60; Italia y Bélgica, 66). Sin perjuicio de que ahora se adopte inmediatamente una jornada reducida, toda solución que no sea general en Es-

paña será inestable porque el fabricante tenderá a trabajar tanto como la ley le permita para resistir la concurrencia.

Tercero. La jornada de los obreros del arte fabril en Cataluña es excepcional. Los obreros de gran número de oficios trabajan en Barcelona 8 horas diarias, otros trabajan 9, los metalúrgicos trabajan 10. Esto crea una presión social evidente e irresistible a favor de la reducción de la jornada de los obreros del arte fabril.

Cuarto. En cuanto al trabajo de noche los obreros piden que se cumpla la ley (48 horas semanales). No puede admitirse que esto sea objeto de transacción entre patronos y obreros: la ley debe cumplirse sin que se requiera pacto ni transacción, pues otra cosa sería negociar con las tolerancias de un gobierno que no cumpliera su deber. Me dicen que, sin embargo, en el llano de Barcelona la mayoría de las fábricas donde se trabaja de noche hacen 60 horas semanales (10 horas diarias).

Quinto. El aumento de jornal que piden los obreros depende de la disminución de horas de trabajo, pues como una gran parte son destajistas trabajando menos horas producirán menos y para obtener el mismo jornal efectivo lo que produzcan lo han de cobrar mejor. La cuestión central es pues la de las horas de trabajo, sin querer esto decir que no se pida un pequeño margen real de aumento del salario.

Sexto. La intervención del Instituto de Reformas Sociales, no solucionará nada mientras no vaya precedida de una reducción previa aunque fuese provisional de las horas de trabajo. Aún esta solución peligraría encomendándola al Instituto de R. S. pues los obreros consideran que su inter-

vencción en las huelgas de los mineros de Bilbao, de los ferroviarios y de los mineros de Rio Tinto ha sido un fracaso.

Barcelona 4 de agosto de 1913.
PEDRO COROMINAS.

Política d'estiu

En la política española hi regna actualment una grèssa calma estival. Sembla talment que tot segueix a guait de tothom i que no existeixen greus problemes i greus conflictes a resoldre.

En aquest moment ja que'l cortèsim temps que s'obriren no van servir per a res més que per a posar en evidència la fonda divisió del partit lliberal. Els polítics estan disfrutant de les delícies de l'estiu, i ja es sabut que durant les acostumades vacances estivenques no's dediquen casi gens a la política; no més que fan devagades es anunciar nos els seus propòsits per a desenvolupar per la tardor.

En aquesta situació veiem viure un Govern sense que tingui ni aparentment arrels en l'opinió, malgrat l'hostilitat de bona part del partit lliberal; ministeri que no pogué sostenir-se amb les Cortes obertes i que avui tampoc duraria si la situació complicadíssima en que's troba la política espanyola no preocupés als ambiciosos del poder, fent los esperar millor ocasió per a satisfer les seves ambicions.

Nosaltres no recordem una tan grossa crisi política com la que s'està a travésant i que deixa sostenir en el Govern una mitjanja tan vulgar com el comte de Romanones, polític a l'antiga usança que voldria contentar a tothom però que no conseguix satisfer a ningú.

Es tan anòma la situació actual de la política governant, que d'ella pot dir-se'n que no es substituïble perquè cap polític de talla, si es que n'hi ha entre els adictes a la dinastia regnant, vol el poder.

Amb tot, no orem que sigui duradera l'actual situació governant, puig ja se sab que les calmes estivals són aprofitades pels polítics per a organitzar les intrigues, principal arma de lluita que sempre emplen, que en la tardor els ha de fer triomfar, i an aquest fi suposem que va la disidència lliberal amb l'acte sorollós d'adhesió a en Garcia Prieto que volen celebrar a San Sebastián aquest estiu, per a fer venir al rei la seva força perquè en el demà compti amb ells, posant-se aixís en situació de governar, puig ja es sabut que aquí a Espanya en les altes esferes i no entre la opinió pública es alléont se conseguix el poder.

Resumint, doncs, l'actualitat política espanyola, podem dir que son extraordinàries engany les calmes estivals, però que després d'elles es faicil que vingui una forta commoció tardorenca, que pot ser-li a la monarquia difícil de solucionar, coneguda la situació en que es posaren els conservadors, si en aquell temps els republicans, a estil den Melquíades Alvarez i els comanats per ell no's decideixen a fer decididament la evolució, donant una aparent força al partit que's diu democràtic alfonsí, avui completament desfet, sense programa ni organització, ni homes de valda i amb prou influència que puguin salvar-lo.

Importació agrícola espanyola a França

Durant el passat mes de juny, Espanya ha enviat a França 245,272 hectòlitres de vi, i en el període del primer de janer al 30 de juny, 1.636,710 hectòlitres, contra 366,353 que n'enviarem en igual temps de l'any anterior, per lo que resulta una diferencia de 770,357 hectòlitres a favor de 1913.

L'importació de nostres olis a França, durant el mes de juny, fou de kilògrams 586,900, que afegits als 2.520,500 kgs. arribats en els cinc mesos anteriors, sumen 2.807,400 kgs. En el mateix mes de 1912 importarem 1.076,600 kilògrams, o siguin 789,700 kgs. més que en el citat juny de 1913.

En els sis mesos de 1912 hem importat 16.195,100 kgs., o siguin 13.378,400 més que en els sis de 1913.

El consum de nostres olis en dita nació, durant el mes de juny d'aquest any, ha sigut de 192,000 kgs., que afegits als 609,600 consumits en els cinc mesos anteriors, sumen 801,600.

Italia, durant el citat mes, ha importat 415,000 kilògrams, que afegits als 1.417,400 importats en els cinc mesos anteriors, fan un total de 1.832,400.

El consum dels olis italians a França ha sigut, durant el mes de juny de 1913, de 205,000 kgs., mentre que'l dels espanyols s'eleva a 192,000, per lo que resulta una diferencia a favor d'Italia de 13,000 kgs.

L'importació de nostres fruites a França ha sigut, durant el mes de juny de 1913, de 7.845,100 kgs., que afegits als 90.829,100 importats en els cinc mesos anteriors, sumen 98.774,200 kgs., quin valor s'eleva a 19.143,000 francs.

En el mateix mes de 1912, l'importació fou de 7.252,700 kgs., resultant una diferencia a favor de juny de 1913 de 592,400 kgs.

L'importació d'arroç i llegams ha sigut durant el mes de juny de 1913, de 10.517,800 kilògrams, que afegits als

20.698.400 importats en els cinc mesos anteriors, sumen 31.216.200 kgs, valorats en 7.199.000 francs.

En el mateix mes de juny han entrat a França 3.300 kgs. de safra, que afegits als 35.700 que hi arribaren en els cinc mesos anteriors, fan un total de 39.000 kgs.

En resum, dels dades que acaba de consignar se desprén que, comparada la nostra importació de juny de 1912 amb la del mateix mes de 1913, resulta que ha augmentat, en vins, 34.352 hectòlitres; en fruites, 593.400 kgs., i ha disminuït, en olis, 789.700 kgs.

El valor total de tots els productes agrícoles de França, segons les estadístiques franceses, a 132.245.000 francs, i el dels productes francesos exportats a Espanya, ascendeix a francs 71.328.000, resultant un benefici a favor d'Espanya de 60.917.000 francs.

Pel port de Cete entraren d'Espanya, durant el mes de juny últim, 57.361 hectòlitres de vins ordinaris, i 256 de lior i misteles. D'aquestes i de les existents en entrepot, n'han passat al consum 53.763 hectòlitres.

Sanejament de les escoles

Per la Direcció general de Primera Ensenyansa s'ha dictat una circular, dirigida als inspectors, i quina part dispositiva es la següent:

Primer. Que tant en compte l'estat dels locals, en que estan instalades les escoles dels seves respectives demarcacions i les necessitats més apremiantes dels mateixos, ordenin, d'acord amb els senyors governadors civils, que'l Ajuntament realitzin en el període de les vacances escolars, les obres necessaries per a la seva més còmoda i útil instal·lació, disposant en aquells casos en que la Inspecció tingui antecedents que li permetin determinar les reformes que'deuen realitzar-se, l'alcanç de les mateixes, tant en lo que afecta a l'ampliació dels locals com en lo referent a la seva ventilació i enllumenament.

Segon. Que per quants medis estiguin al seu alcanç procurin que tots els locals tinguin anexas retreres i lavapors, allunyats convenientment de les sales de classe i dotats, a ésser possible, de l'aigua corrent necessaria per a la seva completa limpieça.

Tercera. Que tant els Ajuntaments com els mestres, en los casos que respectivament els hi correspongui, realitzin el blanqueig i desinfecció de totes les dependències i sales de classe de les seves escoles, durant el citat període de les vacances; i

Quarta. Que donguin compte immediata a aquesta Direcció general de l'exacte compliment d'aquestes instruccions, com aiximateix d'aquells Ajuntaments, Juntes locals de primera ensenyansa i mestres que per morositat i abandó dels seus deures se neguin a complir-les.

ENOFOSFORINA

Reconstituïent el més eficaç i ràpid per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegria. Es tònic cerebral perquè remine-ralitza la MATERIA GRIS donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor.

Farmàcia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; i
Farmàcia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C^a

Martí Napolità (Alcañiz),
REUS

IBARRA i C^a SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Màlaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. — Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a València, Alacant, Màlaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3," i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PRÒXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cette i Marsella

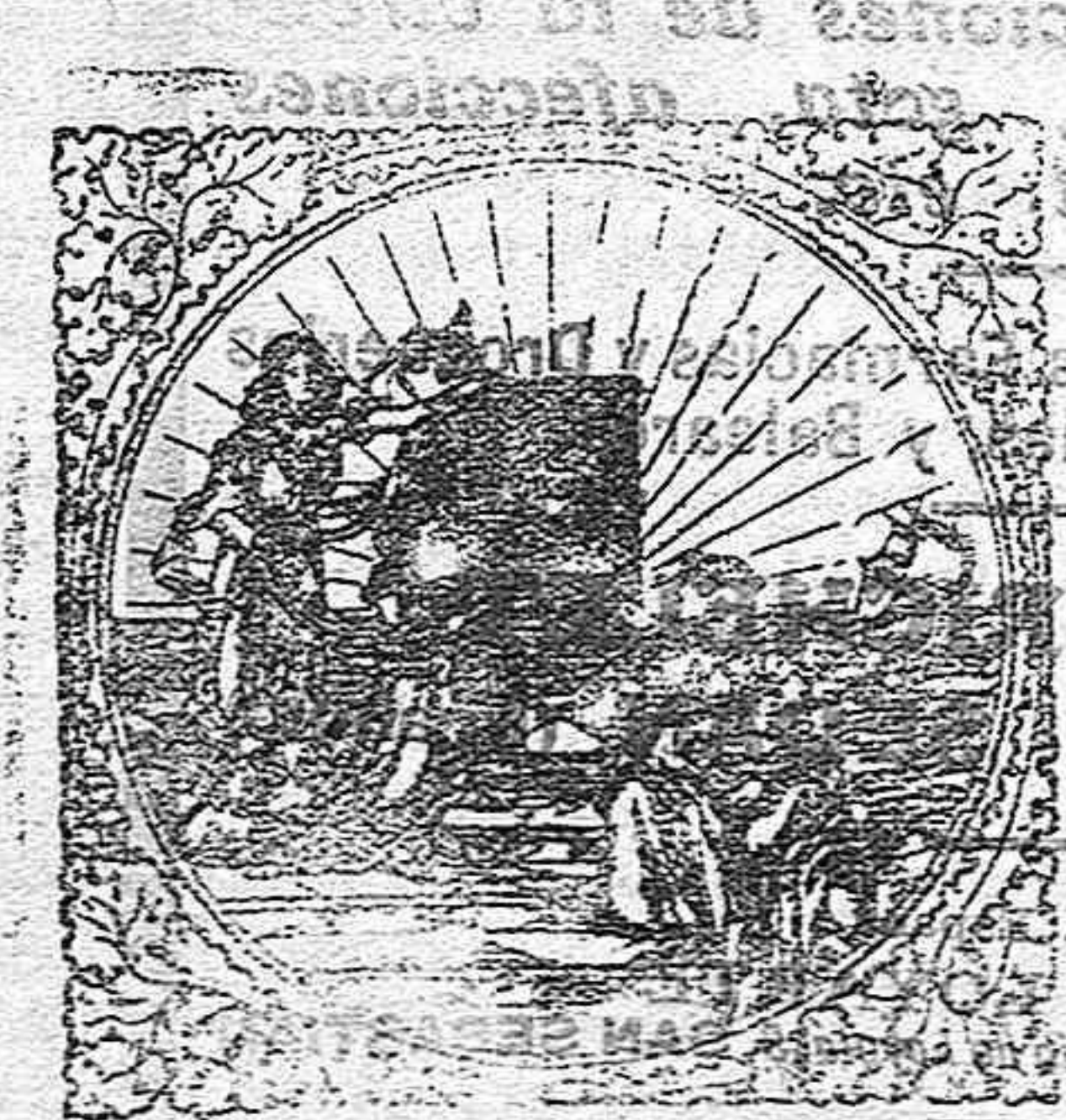
Juliol	31 Vapor Cabo Roca	Agost	1 Vapor Cabo San Martín
Agost	7 " " Nao	8 " " San Vicente	8 " " San Vicente
"	14 " " San Martín	15 " " Toriñana	15 " " Toriñana
"	21 " " San Vicente	22 " " Peñas	22 " " Peñas
"	28 " " Toriñana	29 " " Corona	29 " " Corona

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

POLVO NOËL
ANTISÈPTIC
ESPECIAL DE LOS NIÑOS ESCALDADOS
SANTIZADOR DE LA BATA
PARA DESPUES DEL BANDO Y DEL
PARA DESPUES DEL RECEPCION
GARDIEN, PUNTA DE LA BATA
Pots a 0'35 i 0'50 pessetes i
pot metall luxe a 1'25.
De venda en
Farmàcies i Drogueries

DISPONIBLE

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14 **REUS**. L'unió fa la força

Fi de l'Associació. — L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la misèria. Els sol·licitants deuen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podrán assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS. Pólices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

(Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs).

La correspondència al Director General don A. Bieto Baldrich